

Türkiye’deki Afgan Mülteci Öğrencilerin Gözünden Türkiye Cumhuriyeti Milli Değerleri

Esra KILIÇ*

Selçuk Beşir DEMİR**

Öz

Bu çalışmanın amacı Afgan mültecilerin Türkiye Cumhuriyeti’nin milli değerlerine yönelik algılarını anlamaktır. Bu amaçla çalışmada nitel araştırma desenlerinden olgubilim deseni kullanılmıştır. Araştırmanın katılımcılarını belirlemek için amaçlı örneklem yöntemlerinden ölçüt örnekleme tekniği kullanılmıştır. Katılımcıların görüşlerini elde etmek için yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak veriler elde edilmiştir. Elde edilen veriler Nvivo 10 analiz programı aracılığıyla çözümlenmiştir. Araştırmada Afgan mültecilerin Türk Bayrağı’nı, İstiklal Marşı’nı, Türkiye Cumhuriyeti Milli Bayramlarını ve Mustafa Kemal Atatürk’ü milli bir değer olarak gördüğü bulgusuna ulaşılmıştır. Araştırma sonucunda ise Afgan mültecilerin Türkiye Cumhuriyeti’nin sahip olduğu milli değerlerine karşı olumlu bir algı içerisinde oldukları ve bu milli değerleri benimsedikleri tespit edilmiştir.

* Yüksek Lisans Öğrencisi, Sosyal Bilgiler, Eğitim Fakültesi, Öğretmenliği Cumhuriyet Üniversitesi.
E-mail: esrakilic442@gmail.com

** Yrd. Doç. Dr., Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, Eğitim Fakültesi, Cumhuriyet Üniversitesi.
E-mail: sbesdem@hotmail.com

Anahtar Kelimeler: Afgan mülteciler, Göç ve çocuk, Türkiye Cumhuriyeti'nin milli değerleri, Entegrasyon

Giriş

Göç, tarih boyunca insanoğlunun sonsuz talep ve ihtiyaçları doğrultusunda ortaya çıkan sosyal bir hakikattir. Bu olgu göç edilen ülkeler açısından sosyal, siyasi ve ekonomik değişimlere neden olmuştur (Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, 2016). Bu bağlamda Türkiye coğrafi, stratejik, kültürel ve siyasi konumu nedeniyle tarihsel süreçler içerisinde önemli göç akınlarıyla karşı karşıya kalmış ve yaşanan göçlerden etkilenmiştir (Özdemir, 2016).

Türkiye topraklarında sayıları gittikçe artan mülteci ve sığınmacı sayısına paralel olarak ülke içinde çeşitli sorunlar ortaya çıkmaktadır. “Özellikle savaş ya da iç karışıklıklar nedeniyle yaşadığı yeri terk ederek başka bir bölge veya ülkeye sığınan kişilerin eğitimi çok daha karmaşık bir sorun oluşturmaktadır” (Yavuz & Mızrak, 2016). Sorunların başında şüphesiz yurtlarını terk etmek zorunda kalan bu insanların Türk toplumuna uyum sağlayamaması, statü alamamaları ve Türkiye’de bulundukları süre içerisinde en temel insani haklarına yetersiz erişimleri gelmektedir (Tekin, 2009). Bu temel insani hakların başında gelen eğitim hakkı, mülteciler açısından son derece hayati gözükmektedir (Sönmez, 2015).

Çocuğun uluslararası sözleşmelerde güvence altına alınmış eğitim hakkı olağanüstü durumlar nedeniyle kesintiye uğramamalıdır. Aksine bu durum sonrasında çocukların artan ihtiyaçları ve korunmasız olmaları nedeniyle çocukların bu hakkı daha da önem kazanır (Pigozzi, 1999). Bu eğitimler, olağanüstü durumun ortaya çıkmasından itibaren başlayıp iyileştirme süresince devam etmesi gereken temel eğitimleri kapsamalıdır (Mackinnon, 2014). Ayrıca göç eden bireylerin eğitim sürecinde yaşadıkları toplumun kültürel, siyasi, ekonomik vb. özellikleri hakkında bilgi ve beceri sahibi olması ve asimilasyon yerine topluma entegre olması arzulanır.

Bu bağlamda verilecek olan eğitim, mültecilerin Türk toplumuna entegrasyonunda son derece önemli olmakla birlikte mültecilerin yaşadıkları coğrafyanın kültürüne ve değerlerine adapte olabilmelerini sağlayan bir oryantasyon sürecidir. Türkiye’de bulunan mültecilerden zorunlu eğitim çağında olanların sayısı da şüphesiz bu eğitimi etkileyecek faktörlerdendir. Ocak 2016 Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (UNHCR) Türkiye istatistik verilerine göre kayıtlı mülteci ve sığınmacılardan Afgan uyruklu olanların toplam sayısı

96.032 kişidir. Bu sayının %62,76’sı ilköğretim birinci ve ikinci kademeye devam etme zorunluluğu olan kişilerdir (BMMYK, 2016). 2015-2016 öğretim yılı ülkemizde eğitim gören yabancı öğrenci sayısı toplam 53.878 kişidir. Bunların 6.109’nu Afgan öğrenciler oluşturmaktadır (GİGM, 2016).

Tüm bu veriler göz önünde bulundurulduğunda sayıları her geçen gün artan Afgan mültecilerin eğitim, sağlık, iş edinme, tam yasal statüye ulaşma, günlük hayatın tüm ihtiyaçlarını başkalarına bağımlı olmadan karşılayabilme gibi şartları sağlayabilmelerinde eğitim, kritik bir öneme sahipken verilen eğitimin niteliği ise, mültecilerin Türk toplumunun kültürüne entegrasyonlarında ve Türkiye Cumhuriyeti’nin milli ve manevi değerlerine bağlı olmaları hususunda önem arz etmektedir (İstanbulu, 2016). Bu bileşenler çerçevesinde Afgan mültecilerin Türkiye Cumhuriyeti’nin milli değerlerine yönelik algılarının belirlenmesi çalışmanın konusunu oluşturmaktadır.

Alanyazın incelendiğinde yapılan çalışmaların ekseriyetle Afgan mültecilerin psikolojik durumları ve sosyo-ekonomik sıkıntıları (Özhan, 2010), hukuki durumları (Urk, 2010), uluslararası hukuk çerçevesinde haklarının sağlanması (Doğan, 2011) ve Türkiye’ye entegrasyonlarında yaşadıkları sıkıntılar ile ilgili (Tekin, 2009) olduğu tespit edilmiştir. Eğitim alanında ise Türk asıllı öğrenciler ve Afgan öğrencilerin öğrenme düzeylerinin karşılaştırılması (Köse, 2008), Türk ve Afgan öğrencilerin aile yapılarının sosyal davranışlarına etkisi (Özer, 2008), Afganistan Özbek Türkçesi grameri ile günümüz Türkiye Türkçesinin karşılaştırılması (Farzam, 2013) gibi konular hakkında yapılan çalışmalara rastlanmaktadır. Ayrıca Afgan mültecilerin özelinde uluslararası mülteci sisteminde Türkiye’nin rolü (Ünlüer, 2015), Türkiye’de Afgan sığınmacı kadınlar (Labib, 2016) gibi konular üzerine de çalışmalar bulunmaktadır.

Alanyazında mülteciler ile ilgili çalışmalar toplumda yaşanan sorunlar bağlamında giderek artmakta ve çeşitlenmektedir. Özellikle Türkiye gibi mülteci sayısının her geçen gün arttığı ülkelerde sorunların da aynı oranda artması ve farklı alanlara yayılarak çeşitlenmesi beklenmektedir. Çalışmalar eğitim açısından değerlendirildiğinde, mülteci çocukların eğitime ulaşma hususunda birçok sorun yaşadıklarını ve birçok engelleyici faktörle karşılaştıklarını söylemek mümkündür (Yavuz & Mızrak, 2016). Bu gibi faktörler arasında dil sorunu, şiddet, fakirlik, eğitime ara verilmesi gibi bir çok neden sayılabilir (Stevenson & Willott, 2007). Buna ilave bir diğer sorun ise mültecilerin sosyal olarak entegrasyonunun gerçekleştirilememesidir (Peterson, 2011). Bahsedilen tüm bu konular hakkında alanyazında herhangi bir çalışmaya rastlanılamamıştır.

Dünya genelinde mültecilerin bir ülkede kalma süreleri yaklaşık olarak 17 yıl civarındadır ve bu zaman dilimi içerisinde yeni nesiller doğmakta ve büyümektedir. Bu nedenle mülteciler için yapılacak en önemli yatırım eğitim alanında yapılacak olan yatırımlardır (Ferris & Winthrop, 2010). Amerika’da yaşayan mülteci çocuklar üzerinde yapılan bir araştırmaya göre çocukların eğitimle ilgili yaşadıkları sıkıntıların nedenlerinden biri de kültürel farklılıklardır (He, Bettez, & Levin, 2015). Bu bağlamda verilecek eğitim sayesinde mültecilerin kendini yabancı hissetmeleri ve kültür problemleri azalmaktadır (Nicassio & Pate, 1984).

Mülteciler yaşamlarını devam ettirdikleri ülkenin kültürlerinden etkilenmekte ve benimsemekte zaman zaman ise yaşadıkları ülkenin kültürüne ve değerlerine uyum sağlayamamaktadır. Nitekim ulusal ve evrensel değerlerin kazandırılmasında etkili olan sosyal bilgiler dersinin bu bağlamda daha da önem kazandığı görülmektedir. (Mindivanlı & Aktaş, 2011) Türkiye Cumhuriyeti devletinde yaşayan mültecilerin toplumun bir parçası olarak ve toplumun geleceğinin şekillenmesinde etkili olmaları hasebiyle, sosyal bilgiler dersi kapsamında Türk toplumunun milli değerlerini (bayrak, istiklal marşı, dil, ulusal bayramlar, Atatürk vb.), benimsemelerini sağlamak mültecilerin Türkiye Cumhuriyeti’ne entegrasyonunda oldukça önemlidir.

Bahsi geçen milli değerleri Afgan öğrencilerin ne kadar benimsediğini ortaya koyması bakımından önemli olan bu çalışma, Afgan mültecilerin Türk kültürü ve değerlerini benimseyip benimsenmediğini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Aynı zamanda bu alanda araştırma yapan veya mültecilerin yoğun olarak yaşadığı illerde görev alan öğretmen ve yöneticilere, yol göstermesi ve Afgan mültecilerin Türk toplumunun milli değer ve kültürüne karşı algılarını ortaya koyması bakımından çalışma önem arz etmektedir.

Bu çalışmanın amacı, Sivas ili kapsamında ilköğretim ikinci kademeye devam eden Afgan mültecilerin Türkiye Cumhuriyeti’nin milli değerlerine; bir ulusun kendine özgü saydığı ve sahip olmakla övündüğü toplumsal ve kültürel öğelere (bayrak, dil, istiklal marşı, ulusal bayramlar vb. (TDK, 2016) yönelik algılarını belirlemektir. Afgan mültecilerle yapılacak görüşmeler onların bu fenomenler üzerindeki kişisel bakış açılarını net şekilde ifade etmelerini ve ilgili konu hakkındaki düşünce ve algılarının daha detaylı ve derinlemesine anlaşılmasını sağlayacaktır.

Yöntem

Araştırma Deseni

Bu araştırma Afgan mültecilerin Türkiye Cumhuriyeti’nin milli değerlerine yönelik algılarını belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu nedenle çalışmada nitel araştırma desenlerinden, olgubilim (fenomenoloji) desenin bir çeşiti olan yorumlayıcı olgubilim (fenomenoloji) kullanılmıştır. Olgubilim deseni farkında olduğumuz ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olguları araştırmak için uygun bir desendir (Creswell, 2013; Patton, 2014).

Milli değerler konusu da sıkça karşılaştığımız ancak üzerinde derinlemesine bir düşünme gerçekleştirmediğimiz çeşitli şekillerde karşımıza çıkan bir olgudur. Bunun yanı sıra uzun yıllardır Türkiye’de yaşayan Afgan mültecilerin milli değerler üzerindeki anlayışlarının ne olduğu yorumlayıcı olgubilim için uygun bir araştırma zemini oluşturmaktadır. Afgan öğrencilerin ifadelerinden yola çıkarak Türkiye Cumhuriyeti’nin milli değerleriyle ilgili algılarını ayrıntılı bir şekilde ortaya koymak amaçlanmaktadır.

Çalışma Grubu

Katılımcıların belirlenmesinde amaçlı örneklem yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Çalışılan konuya ilişkin derinlemesine bilgi elde etmek için; en az iki yıl Türkiye’de yaşamak ve Türkçeyi anlaşılır şekilde kullanmak/kendini ifade edebilmek katılımcıların seçilmesinde kullanılan temel ölçütlerdir. Çalışma grubu Sivas ilinde öğrenim gören ve ikinci kademeye devam eden Afgan mültecilerden oluşmaktadır.

Katılımcıların mümkün olduğu kadar farklı sürelerde Türkiye’de yaşamakta olan öğrenciler arasından seçilmesine dikkat edilmiştir. Katılımcıların görüşlerini, derinlemesine betimlemek esas olduğundan katılımcı sayısı 8 kişi ile sınırlandırılmıştır. Çalışma, 4 kız 4 erkek katılımcı ile yürütülmüştür. Bununla birlikte araştırma etiği ve gizlilik ilkesi çerçevesinde her bir katılımcı rumuzlandırılmıştır. Katılımcılara ait temel bilgiler Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1: Katılımcılara Ait Temel Bilgiler

Katılımcılar	Cinsiyet	Yaş	Türkiye’de Bulunma Süresi(Yıl)
K1	Erkek	15	8
K2	Kız	15	6
K3	Erkek	14	2
K4	Erkek	11	6
K5	Kız	14	8
K6	Erkek	13	5
K7	Kız	11	4
K8	Kız	13	4

Verilerin Toplanması

Araştırmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme, başkalarının düşünce ve algılarına yönelik veri toplamak ve bakış açılarındaki çeşitlilik ve farklılıkları yakalamak için en uygun veri toplama yöntemidir (Patton, 2014). Yarı yapılandırılmış görüşme formunda sonda sorular (follow-up questions) ile birlikte toplam 16 soru bulunmaktadır. Görüşme formunda 4 ana soru ve sorulan sorulara ilişkin derinlemesine bilgi elde etmek için her bir sorunun altında 3’er tane sonda sorusu sorulmuştur.

Görüşme formunda yer alan sorular; Özhan, (2010) ve Ünlüer (2015) tarafından yapılan araştırma sonuçlarından yararlanılarak, araştırmanın amacından hareketle araştırmacılar tarafından hazırlanmıştır. Soruların hazırlanmasının akabinde ortaya çıkan taslak görüşme formu için nitel araştırma yöntemleri konusunda deneyim sahibi doktora derecesine sahip bir uzmanın görüşü alınmış ve buna binaen bir soru anlatım ve ifade ediliş bakımından yeniden yapılandırılmıştır. Görüşme formunun işleyip işlemediği tespit edilmek için 3 Afgan öğrenci ile pilot uygulama gerçekleştirilmiştir. Pilot uygulama sonucunda görüşme formuna yeni iki sonda soru eklenmiş, bir sonda soru ise formdan çıkartılmıştır.

Katılımcılarla görüşme yapmak için araştırmacılar tarafından Sivas İl Milli Eğitim Müdürlüğü’nden izin alınmıştır. Görüşmeler önceden belirlenen bir günde okulda boş bir oda ya da sınıfta gerçekleştirilmiştir. Görüşmelerde hem veli hem de öğrenciler için bilgilendirilmiş onam formu kullanılmıştır. Katılımcıların ve velilerin onayı alınarak görüşme ses kayıt cihazına kaydedilmiş, daha sonra transkriptleri yapılarak metin haline getirilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmada görüşme sorularıyla elde edilen nitel veriler Nvivo 10 programı yardımı ile analiz edilmiştir. Görüşme kayıtlarından elde edilerek metin haline getirilen veriler Nvivo programına aktarılmıştır. Kodlama sürecinde açık ve seçici kodlama süreçleri yürütülmüştür. Hazır bir kod listesi alanyazında olmadığından önce free, sonra tree kodlama süreçleri takip edilmiştir.

Veri analizinde katılımcıların verdiği cevaplardan hareketle kodlar oluşturulmuştur. Bazen bir kelime, bazen de kelime öbekleri ya da bir cümle kod haline dönüştürülmüştür. Kodlamayı önce birinci araştırmacı yapmış daha sonra diğer araştırmacı tarafından yeniden kodlama yapılarak kodlayıcılar arası uyum hesaplanmıştır. Sonuç olarak %82’lik uyum olduğu belirlenmiştir. Daha sonra autocoding süreçleri takip edilmiştir. Bu süreçte ise %75’lik uyum olduğu verisine ulaşılmıştır. Kodlayıcılar mevcut durumu tartışmış ve uzlaşmayan kodlarda yeniden kodlama yaparak mutabakat sağlamıştır.

Kodlardan hareketle, mantıksal bir süzgeç içinde kategoriler meydana getirilmiş ve her bir kod kendine uygun kategori içerisine aktarılmıştır. Kategoriler de kendi içerisinde benzer ve farklı yönleri karşılaştırıldıktan sonra, ortaya çıkan temaların alt basamağında yerlerini almıştır. Aynı zamanda katılımcıların önemli olarak görülen cümleleri kilit noktalar programda bilgi notu olarak kaydedilmiştir.

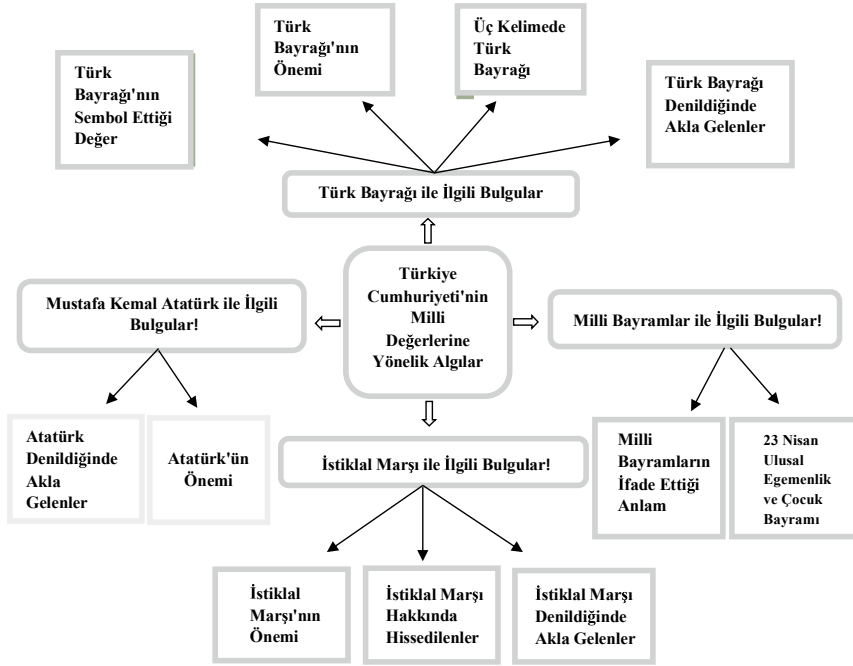
Temalaştırma sürecinde özellikle görüşme sırasında katılımcılara yöneltilen “Türkiye Cumhuriyeti’nin milli değerleri denildiğinde sizin aklınıza ne geliyor?” sorusu olmuştur. Bu soruya istinaden Afgan öğrencilerin büyük çoğunluğundan, “*Türk Bayrağı, İstiklal Marşı, Ulusal Bayramlar ve Atatürk*” cevapları alınmıştır. Bu cevaplardan ve araştırma sorularından hareketle temalar oluşturulmuştur. Verilerin analizinde, nitel veri analiz stratejilerinden betimsel analiz, içerik analizi ve sürekli karşılaştırma tekniği kullanılmıştır. Bu aşamada alıntılar, yüzde ve frekans değerleri verilerek var olan durum betimlemeye çalışılmıştır. Ayrıca katılımcıların görüşleri benzer ve farklı yönleri nedenleri ile karşılaştırılmıştır.

Bulgular ve Yorumlar

Afgan öğrenciler ile yapılan görüşmelerin analizi sonucu bu çalışmada dört ana temaya ulaşılmıştır. Bu temalar şu şekildedir;

1. Türk Bayrağı ile İlgili Bulgular
2. İstiklal Marşı ile İlgili Bulgular
3. Milli Bayramlar ile İlgili Bulgular
4. Mustafa Kemal Atatürk ile İlgili Bulgular

Tablo 2: Araştırmada Elde Edilen Kategori Ve Temaları Gösteren Örüntü

Türk Bayrağı

Türk Bayrağı'nı milli bir değer olarak gören katılımcılara "Türk Bayrağı denildiğinde aklınıza ne geliyor?" sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya istinaden K1, K2, K3, K4 ve K6 rumuzlu katılımcılar ilk etapta bayrağın bir bağımsızlık sembolü olduğunu ve kırmızı rengini şehitlerin kanlarından aldığını ifade etmişlerdir. Bunlardan farklı olarak K5 rumuzlu katılımcı, barış ve huzuru simgelediğini, K8 rumuzlu katılımcı ise Çanakkale Savaşı'nı aklına getirdiğini ifade etmiştir. Bu cevaplara binaen yöneltilen "Türk Bayrağı'nın sembolize ettiği değerler hakkında ne düşünüyorsunuz?" sonda sorusuna ise katılımcılar şu şekilde yanıt vermiştir.

Türk Bayrağı’nın, Türkiye Cumhuriyeti’nin milli bir değeri olduğu, geçmişte yaşanmış savaş ve zaferleri temsil ettiği ve bu ülkenin özgürlüğünün sembolü olduğunu vurgulamışlardır. Daha sonra katılımcılardan Türk bayrağını tanımlamaları istenmiş ve “Üç kelimeyle Türk Bayrağı’nı tanımlamak isterseniz hangi kelimeleri seçerdiniz?” sonda sorusu yöneltilmiştir. Bu soruda K1, K2, K3 ve K7 rumuzlu katılımcılar; özgürlük, bağımsızlık kelimelerini kullanırken K3, K4, K5, K6, K7 ve K8 rumuzlu katılımcılar; kırmızı renk, şehitlerin kanı ve ay yıldız ifadelerini kullanmışlardır. Bunlardan farklı olarak K1, milli irade kelimesini kullanırken K2, üstünlük, K5 ise Atatürk ifadelerini kullanarak tanımlama yapmışlardır.

Bu kısımda son olarak “Türk Bayrağı sizin için önemli mi? Neden?” sonda sorusu katılımcılara yöneltilmiştir. Katılımcıların hepsi Türk bayrağının onlar için önemli olduğunu ifade etmiş ve nedenlerini şu şekilde açıklamışlardır. K2 rumuzlu katılımcı, *“Türkiye’de yaşadığım için artık buralı gibi hissediyorum. Kendi bayrağım gibi seviyorum.”* ifadesini kullanırken K3 rumuzlu katılımcı, *“Türk bayrağı benim için çok önemli. Çünkü Türkiye çok iyi bir ülke, biz geldiğimizde kucak açtı, bize yardım etti. Bu yüzden milleti olsun, bayrağı olsun çok seviyorum.”* ifadesini kullanmıştır. Bununla birlikte K3 rumuzlu katılımcı Afganistan’dan Türkiye’ye gelirken yaşamış olduğu olumsuzluklardan bahsetmiş ve Türkiye’deki insanların onlara çok sıcak ve samimi davrandığını vurgulamıştır. Bu nedenle K3 rumuzlu katılımcı Türkiye’yi, burada yaşayan insanları ve bayrağı sevdiğini belirtmiştir.

K4 ve K5 ise burada uzun süredir yaşadıklarını artık burasını kendi vatanları olarak gördükleri için Türk Bayrağı’nın kendileri için önemli olduğunu dile getirmişlerdir. K3 ve K8 ise Türkiye’de kendilerini özgür hissettiklerini, Türk Bayrağı’nın ise özgür olmalarını sağladığını bu nedenle de Türk Bayrağı’nın önemli olduğunu vurgulamışlardır. K7 rumuzlu katılımcı Türk Bayrağı’nın önemi hakkında şu ifadeleri kullanmıştır. *“Benim için önemli. Çünkü bana özgürlük veriyor.”* Bu ifade aslında özgürlük olgusu ile bayrak arasında doğrudan ilişki kurduğunun göstergesidir.

Özetle tüm katılımcılar Türk Bayrağı’na karşı olumlu algılara sahiptir. Bununla birlikte katılımcıların tümü Türk Bayrağı’nın kendilerine özgürlük verdiğini bu nedenle kendileri için önemli olduğunu ifade etmektedirler. Bununla birlikte katılımcılar Türk insanının sahip olduğu kültür ve değerlere adapte olma ve onları benimseme noktasında aynı inancı paylaşmanın da önemli bir faktör olduğunu vurgulamışlardır. Katılımcılara Türk Bayrağı ile ilgili bilgi-

lerinin kaynakları sorulduğunda ise, genel olarak okulda dersler sayesinde öğrendiklerini özellikle Sosyal Bilgiler ve Türkçe dersinde bu konular hakkında bilgi sahibi olduklarını dile getirmişlerdir. Bunun yanı sıra kitaplardan da bilgi sahibi olduklarını, özellikle televizyonda haber ve programlar aracılığı ile bilgi edindiklerini ifade etmişlerdir. Katılımcıların Türk Bayrağı ile ilgili görüşlerinin Tablo 3 ve Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 3: Türk Bayrağı Denildiğinde Akla Gelen Çağrışımlar

Türk Bayrağı Denildiğinde Akla Gelenler	Katılımcılar	n	%
Kırmızı Renk	K1, K2, K3, K4, K6, K7 ve K8	7	%87.5
Ay-yıldız	K2, K3, K4, K6, K7 ve K8	6	%75
Şehitlerin Kanı	K1, K2, K3, K4, K6	5	%62.5
Bağımsızlık-Özgürlük	K1, K2, K3, K4 ve K6	5	%62.5
Çanakkale Savaşı	K6 ve K8	2	%25
Huzur ve Barış	K5	1	%12.5
Atatürk	K6	1	%12.5
Türkiye	K7	1	%12.5
İstiklal Marşı	K5	1	%12.5

Tablo 4: Katılımcıların Türk Bayrağı’nı Önemseme Nedenleri

Türk Bayrağı’nı Önemseme Nedenleri	Katılımcılar	N	%
Türkiye’yi vatanım olarak gördüğüm için	K1, K2, K4, K5,	4	%50
Türk gibi hissettirdiği için	K1, K2	2	%25
Özgürlük Verdiği için	K7, K8	2	%25
Türk milleti iyi olduğu ve bize kucak açtığı için	K3, K6	2	%25

İstiklal Marşı

Katılımcıların beyanları doğrultusunda İstiklal Marşı’nı milli bir değer olarak gördükleri anlaşılmıştır. Bu doğrultuda katılımcılara, “İstiklal Marşı denildiğinde aklınıza ne geliyor?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya cevaben K1, K3, K4, K6, K7, K8 rumuzlu katılımcılar İstiklal Marşı’nın yazarı olduğundan dolayı ilk akıllarına gelen şeyin Mehmet Akif Ersoy olduğunu dile getirmişlerdir. K2 rumuzlu katılımcı ise “*Bir ülkenin kendine özgü olan, kendini başka ülkelere ifade edebileceği ve kendini duyurabileceği bir şiir.*” olduğunu belirtmiştir. K5 rumuzlu katılımcı ise aklına ilk etapta kendi milli marşının geldiğini fakat burada okuduğu İstiklal Marşı’nın kendisine huzur verdiğinden bahsetmiştir.

Bunun nedeni sorulduğunda ise Afganistan’dan kısa bir süre önce geldiğini ve bu nedenle de İstiklal Marşı’nı okunduğunda ilk olarak kendisine vatanında okuduğu marşı anımsattığını fakat okuduğu İstiklal Marşı’nı sevdiğini ve ona huzur verdiğini belirtmiştir.

Tüm katılımcılar, akıllarına İstiklal Marşı’nın yazılış hikâyesinin akıllarına geldiğini de söylemişlerdir. Bunun üzerine katılımcılara “İstiklal Marşı’nın yazılış hikâyesini anlatabilir misiniz?” şeklinde bir sonda soru yöneltilmiştir. Katılımcıların bir kısmı İstiklal Marşı’nın yazılış hikâyesi hakkında bildiklerini temel düzeyde anlatabilmişlerdir.

Bazı katılımcılar ise hikâyeye oldukça hakim bir şekilde, ayrıntılarıyla anlatmışlardır. Ayrıntı veren katılımcıların uzun zaman önce Türkiye’ye gelmiş ve diğer katılımcılara oranla Türkiye’de eğitime daha erken başlamış olduğu anlaşılmaktadır. Bu cevapların ardından yöneltilen “İstiklal Marşını Okuduğunuzda neler hissettiniz?” sonda sorusuna karşılık K1, K6, K7 ve K8 rumuzlu katılımcılar okuduklarında duygulandıklarını, İstiklal Marşı’nda geçen sözlerin kendilerine savaşı hatırlattığını, bir zamanlar Türkiye’nin de tıpkı kendi ülkeleri Afganistan gibi savaşta olduğunu bu nedenle de hüznlendiklerini, duygulandıklarını dile getirmişlerdir.

Duyulandığını söyleyen katılımcıların tümü İstiklal Marşı’nda geçen sözlerle savaşı bağdaştırmış ve kendi ülkeleri Afganistan’ın savaşta olması nedeniyle hüznlendiklerini ve duygulandıklarını ifade etmişlerdir. Diğer yandan K2 rumuzlu katılımcı ise “*Kendi marşımı hiç okumamışımdır mesela. İlk okuduğum marş, İstiklal Marşı ve ilk okuduğumda ağlamışım.*” diyerek hüznlendiğini belirtmiştir. Katılımcının görüşme sırasındaki ifadelerinden. Türkiye’yi kendi ülkesi gibi gördüğü ve İstiklal Marşı’nın ilk okuduğu marş olması hasebiyle katılımcının duygulandığı düşünülmektedir.

K4 rumuzlu katılımcı, pek duygulanmadığını fakat okurken iyi hissettiğini dile getirmiştir. K5 rumuzlu katılımcı ise İstiklal Marşı okunduğunda Türkiye’yi memleketi gibi hissettiğini bu nedenle de marşın kendisine huzur verdiğini belirtmiştir. Bununla birlikte K3 rumuzlu katılımcı “*Korkma! Sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak. Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak...*” mısralarını okuyarak, marşın çok gurur verici olduğunu söylemiş ve okunduğunda tüylerini diken diken eden bir duygu hissettiği belirtmiştir. Aynı zamanda İstiklal Marşı’nı okumanın çok güzel bir duygu olduğunu da vurgulamıştır. Katılımcının bu ifadeleri ışığında İstiklal marşını ne denli sevdiği ve benimsediği görülmektedir. Katılımcılardan, K6 ise geçmişte yaşamış olduğu bir duygu durumuna atıfta bulunarak,

Bu başlık altında katılımcılara yöneltilen son soru ise “İstiklal Marşı’nın sizin için önemi nedir?” olmuştur. K2 rumuzlu katılımcı, “Benim için çok önemli. Kendi ülkemde olmadığım da bile burada kendime ait bir ülkem olduğunu hissediyorum” derken, K4 rumuzlu katılımcı ise “Burası benim vatanım gibi olduğu için o da benim marşım bu yüzden önemli” şeklinde düşüncelerini ifade etmiştir. Katılımcıların bu tarz ifadelerinden yola çıkılarak Türkiye’yi vatanları gibi gördükleri bu nedenle İstiklal Marşı’nı milli bir değer olarak benimsedikleri anlaşılmaktadır.

K7 rumuzlu katılımcı ise İstiklal Marşı’nın önemli olduğunu fakat Türk bayrağı kadar değer vermediğini ifade etmiştir. Katılımcıya bunun nedeni sorulduğunda ise bayrağın kendisine özgürlük verdiğini fakat marşın bayrak kadar önemli bir bağımsızlık sembolü olmadığını düşündüğünü belirtmiştir. K8 rumuzlu katılımcı ise İstiklal Marşı’nın önemli olduğunu herkesin önem vermesi gerektiğini söylemiştir, nedeni sorulduğunda ise “Çünkü söylemezsek, sevmezsek bu millete haksızlık etmiş oluruz” şeklinde yanıt vermiştir.

Özetle tüm katılımcılar İstiklal Marşı hakkında, onun yazarı ve yazılış hikâyesi hakkında bilgi sahibi olup, İstiklal Marşı’nı daha önce okumuş ve onun hakkında iyi his ve algılara sahiptirler. Katılımcıların neredeyse tamamı, İstiklal Marşı’nın kendilerine huzur verdiğini, vatan sevgisini hatırlattığını ve kendilerini vatanlarında gibi hissettirdiğini bu nedenle Türkiye’yi vatanları gibi gördüklerini ve bunun gurur verici olduğunu ifade etmişlerdir. Katılımcıların ifadelerinden yola çıkarak tamamının İstiklal Marşı’na önem vermekte ve saygı duymakta olduğu görülmektedir. Katılımcılara İstiklal Marşı ile ilgili bilgilerinin kaynağı sorulduğunda ise katılımcıların tümü okulda dersler yoluyla öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Katılımcıların İstiklal Marşı ile ilgili görüşlerinin Tablo 5 ve Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 5: Katılımcıların İstiklal Marşı’na İlişkin Hisleri/Duyguları			
İstiklal Marşı Hakkında Hissedilenler	Katılımcılar	N	%
Duygulanma	K1, K2, K6, K7 ve K8	5	%62.5
Hüzün	K2, K7 ve K8	3	%37.5
Sevinç	K3, K4 ve K6	3	%37.5
Gurur Duyma	K3	1	%12.5
Huzur	K5	1	%12.5
Vatan sevgisi	K1	1	%12.5

Tablo 6: Katılımcıların İstiklal Marşı’nı Önemseme Nedenleri

Katılımcıların İstiklal Marşını Önemseme Nedenleri	Katılımcılar	N	%
Türkiye’yi vatanım olarak gördüğüm için.	K1, K4, K5	3	%37.5
Vatanımda gibi hissettirdiği için	K2,K3	2	%25
Türk milletini sevdiğim için	K6, K8	2	%25
Bu ülkenin bir değeri olduğu için	K7	1	%12.5

Milli Bayramlar

Analiz sonucunda milli değerlere ilişkin katılımcı görüşleri doğrultusunda oluşan bir başka tema da milli bayramlardır. Bu nedenle katılımcılara ilk etapta, “Milli (ulusal) Bayramlar sizin için neyi ifade ediyor?” sorusu yöneltilmiştir. Buna istinaden katılımcılardan K1, K3 ve K4, geçmişte yapılan savaş ve kazanılan zaferlerin akıllarına geldiğini ifade etmişlerdir. Bundan farklı olarak K2, K6, K7 ve K8 ise sadece bu bayramların kutlanmasının güzel olduğunu ve her bayramın kendine özgü bir anlam taşıdığından bahsetmişlerdir. Buradan hareketle katılımcılara milli bayramların anlamları sorulmuştur.

Katılımcılar, her milli bayramın farklı bir anlamının olduğunu bilmekle birlikte en iyi 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı ve 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı’nın amacını ve niçin kutlandığını ifade edebilmişlerdir. Katılımcılardan K5 ise “*Bizim memleketimizde huzur ve barış olmadığı için böyle şeylere önem verilmiyor. Ama burada milli bayramlara önem veriliyor. Kutlanması çok güzel*” şeklinde fikirlerini ifade etmiş, buna ek olarak görüşme sırasında milli bayramların kutlanmasının milli birlik ve beraberlik duygusunu yaşattığını ve pekiştirdiğini düşündüğünü de belirtmiştir. Genel olarak K5 katılımcısının kullanmış olduğu ifadelere bakıldığında milli değerleri birleştirici bir unsur olarak gördüğü anlaşılmaktadır.

Katılımcılara daha önce herhangi bir ulusal bayrama katılıp katılmadıkları sorulduğunda katılımcıların çoğunluğu (K1, K2, K4, K5, K6, K7, K8) katıldığını ve bunun 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı olduğunu dile getirmişlerdir. Katılımcıların ulusal bayram algılarına incelendiğinde hemen her milli bayramın ifade ettiği anlamı ve niçin kutlandığının bilgisine sahiptirler. Bunun yanı sıra 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, milli bayramlar içerisinde katılımcıların en fazla bilgi sahibi olduğu ve katıldığı ulusal bayram özelliğini taşımaktadır.

Bu duruma istinaden katılımcılara 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı hakkındaki düşünceleri sorulmuş ve katılımcılar, düşüncelerini şu şekilde

ifade etmişlerdir. K1 “Diğer bayramlar içinde 23 Nisan Çocuk bayramı denildiğinde Atatürk’ün çocuklara armağan ettiğini ve çocukları çok sevdiğini biliyorum. Bu bayram çocuklara verilen değeri gösteriyor.”, K3 rumuzlu katılımcı “Bu bayram aklıma Atatürk’ü, bağımsız ve ulusal milleti getiriyor”. K4 ise, “Atatürk’ün bize emanet ettiği bir bayram.” şeklinde düşüncelerini ifade etmişlerdir. Buradan hareketle katılımcılar Atatürk’ün bu bayramı çocuklara armağan ederek onlara verdiği önemi gösterdiği konusunda hemfikirlerdir.

Katılımcılar bu ifadeleriyle Atatürk’ün bu bayramı çocuklara armağan ederken aynı zamanda memleketi geleceğin büyüğü olan çocuklara emanet ettiğini, bunun yanı sıra milletin bağımsızlığına kavuşması gibi anlamları içerdiğini de bildikleri kullandıkları ifadelerden anlaşılmaktadır.

Katılımcılara daha sonra bu konudaki bilgileri merak edilerek, “23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı’nın hem Türk hem de bütün dünya çocuklarına armağan edildiğini biliyor musunuz?” sonda sorusu yöneltiştir. Katılımcılardan K1, K3, K6 ve K7 bunu daha önceden bilmediklerini yeni öğrendiklerini belirtmiş, katılımcılar hem şaşırmış hem de sevinmişleridir. K3 şaşkın bir şekilde, “Atatürk bu bayramı bütün dünyadaki çocuklara armağan etmiş yani öyle mi? Çok güzel bir duygu, gurur dudum bu Atatürk’ün bütün çocuklara önem verdiğini bütün çocukları sevdiğini gösterir” ifadelerini kullanmıştır.

Katılımcıların bu bilgiyi öğrendikten sonra 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk bayramını daha çok benimsedikleri düşünülmektedir. Nitekim K1 rumuzlu katılımcı soru karşında “Hayır, bilmiyordum sadece Türk çocuklarına armağan edilmiş olduğunu zannediyordum. Sadece Türk değil tüm dünya çocuklarına armağan edilmesiyle bence ırkçılığın önüne geçilmiş, ırkçılığın olmadığını gösterir.” şeklinde düşüncelerini dile getirmiş ve şunları eklemiştir. “Çanakkale’de ve diğer savaşlarda bildiğim kadarıyla benim gibi 14-15 yaşında çocuklarında katıldığı bu yüzden Atatürk’ün bu bayramı çocuklara armağan ettiğini biliyorum. Bütün dünya çocuklarına armağan edilmiş olması çocuk sevgisi ve çocukların da haklarının olduğunu gösterir diye düşünüyorum.”

Katılımcılardan K2, K4, K5 ve K8 ise bunu daha önceden bildiklerini ve bunun Atatürk’ün çocuklara olan sevgisinin ve bütün çocuklara değer verdiğinin bir göstergesi olduğunu belirtmişlerdir. K4 rumuzlu katılımcı “Atatürk’ün tek bizi değil bütün çocukları sevdiğini. Yani Atatürk’ün çocuk sevgisini gösterir.” derken, K5 rumuzlu katılımcı ise “Atatürk çocuklara önem verdiği için merhametli, sevgi dolu bir insan” şeklinde düşüncelerini dile getirmiştir. Bu ifadelerden yola çıkarak katılımcıların tümünün Atatürk’ü çocukları seven, onlara önem veren bir insan olarak gördüğü anlaşılmaktadır.

Özetle katılımcıların tümü Türkiye Cumhuriyeti’nin sahip olduğu milli bayramlar hakkında bilgi sahibidir. Bununla birlikte her milli bayramın neden kutlandığını, kimlere armağan edildiğini, bayramların anlam ve önemini bilmektedirler. Bunların içerisinde 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı en çok bilgi sahibi oldukları ve aynı zamanda en çok katıldıkları ulusal bayramdır.

Milli bayramlarla ilgili bilgileri nereden öğrendikleri sorulduğunda ise katılımcıların tümü okulda öğrendiklerini özellikle Sosyal Bilgiler ve Türkçe derslerinde bu konular hakkında bilgi sahibi olduklarını ifade etmişlerdir. Bunun yanı sıra televizyon aracılığıyla yapılan kutlamalar, o günün anlam ve önemine dair yapılan konuşmalar sayesinde bilgi sahibi olduklarından bahsetmişlerdir.

Görüşme sırasında elde edilen izlenim ve katılımcıların beyanları doğrultusunda, katılımcıların milli bayram algılarının daha çok okulda öğrendikleri bilgiler ışığında şekillendiği düşünülmektedir. Katılımcıların Milli Bayramlar ile ilgili görüşlerini gösteren Tablo 7 aşağıda sunulmuştur:

Tablo 8: Milli Bayram Denildiğinde Katılımcıların Aklına Gelen Kavramlar			
Milli Bayram Denildiğinde Katılımcıların Aklına Gelen Kavramlar	Katılımcılar	n=	%
Özel bir gün	K2, K5, K6, K7, K8	5	%62.5
Savaşlar/Kazanılan Zaferler	K1, K3, K4	3	%37.5
23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı	K1, K6, K8	3	%37.5
Atatürk	K1, K3, K4	3	%37.5
19 Mayıs Atatürk’ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı	K4, K8	2	%25
Bağımsız Millet	K3	1	%12.5
Cumhuriyet Bayramı	K6	1	%12.5

Mustafa Kemal Atatürk

Katılımcıların açıklamalarındaki temel noktalardan hareketle ortaya çıkan bir başka tema ise Mustafa Kemal Atatürk olmuştur. Atatürk’ü milli bir değer olarak gören katılımcılara, “Türkiye Cumhuriyeti’nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk denildiğinde aklınıza ne geliyor?” sorusu yöneltilmiştir ve katılımcılardan birbirine yakın ve benzer cevaplar alınmıştır.

Genel olarak katılımcıların hemen hepsi Mustafa Kemal Atatürk’ün katıldığı savaşlardan, yaptığı inkılap ve yeniliklerden bahsetmiş ve onun savaşçı yönüne değinmiştir. Bundan farklı olarak kişisel özelliklerine değinen katılımcılar ise

onun cesur, azimli kararlı ve planlı bir insan olduğundan bahsetmişlerdir. Buradan hareketle katılımcıların, ilk etapta Atatürk'ün savaşı yönü ve kişiliğinden bahsederek onun hakkında iki yönlü bir değerlendirmede bulunduğu görülmektedir. Katılımcıların aklına ilk olarak gelen bu özelliklerin okulda gördükleri dersler nedeniyle olduğu düşünülmektedir.

Katılımcılardan, K1, *“Mustafa Kemal Atatürk çok büyük bir adamdı hem Türkiye hem de dünya için. Başarılarıyla adını tarihe yazdıran bir adamdı. Katıldığı tüm savaşlarda da çok büyük başarılar gösterdiğinden Türk atası olarak biliniyor. Belki de dünyaya böyle bir lider bir daha gelemez. Atatürk vatanını olduğundan çok seven bir adamdı”* şeklinde düşüncelerini ifade ederken, K3 ve K8 ise ilk etapta akıllarına Çanakkale Savaşı'nın geldiğini ve Atatürk'ün cesur, savaşı ve milletini çok seven bir insan olduğunu söylemişlerdir. K8 bu düşüncelerini *“Atatürk, Türklerin büyük bir millet olduğunu tüm dünyaya gösterdi.”* şeklinde ifade etmiştir.

Bu ifadelerle bakıldığında yine katılımcıların Atatürk'ü savaşı ve asker yönüyle ifade ettikleri görülmektedir. Bu noktada sadece K1, Atatürk için lider kelimesini kullanmış ve onun sadece Türkiye değil dünya çapında bir lider olduğunu savunarak onun farklı bir yönüne vurgu yapmıştır. Bunlardan farklı olarak K4, Atatürk'ün çocukları ve kitapları seven, onlara önem veren bir kişi olduğunu; K5 ise eğitime çok önem verdiğini Türkiye'de kadın erkek eşitliğini sağladığını bunun çok güzel ve önemli bir şey olduğunu, kendi ülkesinde kadın erkek eşitliği olmadığını bu nedenle iyi eğitim alamadığını fakat burada rahatça eğitim alabildiğini ve bunu Atatürk'e borçlu olduğunu ifade etmiştir. Katılımcılardan cinsiyeti kız olan K5 kadın erkek eşitliği konusunda olaya yaklaşmıştır. Kendi ülkesinde eşitlik olmayışı Türkiye'de ise eşitliğin var oluşu, bundan yararlanması ve bunu Atatürk'e borçlu olduğunu düşünmesi Atatürk'e saygı ve minnet duymasını sağlamıştır.

Katılımcılardan K6 ve K7 ise Atatürk'ün yaptığı savaşlar ve kazandığı zaferlerden bahsederek onun vatanını kurtaran cesur bir komutan olduğunu ifade etmişlerdir. Katılımcıların hepsi Atatürk'ün vatanı ve milleti için savaşan büyük ve cesur bir komutan olduğu konusunda hem fıkirdir. Buna ek olarak katılımcılardan K6, Atatürk'ün Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu ve ilk cumhurbaşkanı olduğundan ve aynı zamanda Gençliğe Hitabe'nin de yazarı olduğundan bahsetmiştir. Son olarak, K2 ise *“Keşke bizim ülkemizde de böyle bir insan çıkseydi diyebileceğim biri. “Bütün savaşlara rağmen pes etmeyen. “Ya İstiklal ya Ölüm” diyen, kararlı, ileri görüşlü bir insan.”* şeklinde düşüncelerini ifade ederek kendi ülkesi için Atatürk gibi bir liderin başa gelmesini istemektedir.

Atatürk gibi bir liderin eksikliğini hissetmekte ve ancak onun gibi ileri görüşlü bir liderin ülkesini kurtarabileceğini düşünmektedir.

Özetle katılımcıların hepsi Mustafa Kemal Atatürk’ün yaşamı, kişiliği, karakteri, katıldığı savaşlar ve yaptığı inkılaplar hakkında bilgi sahibi olup, O’nun hakkında olumlu bir tutuma sahiptir. O’nu, ülkesini kurtaran kahraman bir komutan olarak görmektedirler. Türkiye Cumhuriyeti’ni kurduğu ve şu anda onun kurduğu bu ülkede yaşadıkları için Mustafa Kemal Atatürk’e sevgi, saygı ve minnet duymaktadırlar. Bundan farklı olarak katılımcılar, yaptığı yeniliklerden dolayı Atatürk’ün çok ileri görüşlü bir insan olduğunu düşünmektedirler. O’nun eşit ve çağdaş bir toplum için yaptığı inkılapların ise çok değerli olduğu kanaatinde oldukları. Diğer yandan kendi ülkeleri için de Atatürk gibi bir lider olmasını istediklerini, böyle bir lider olması durumunda şuanda Afganistan’ın bu durumda olmayacağını ve kendi ülkelerinde rahat bir şekilde yaşayabileceklerini düşünmektedirler.

Katılımcılara Mustafa Kemal Atatürk hakkındaki bilgilerini nereden öğrendikleri sorulduğunda ise katılımcıların hepsi okulda öğrendiklerini özellikle sosyal bilgiler ve Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi derslerinde Atatürk ile ilgili- hayatı, katıldığı savaşlar, inkılapları vb.- konuları gördüklerinden bahsetmişlerdir. Bunun yanı sıra okudukları kitaplardan ve televizyondan da bilgi edindiklerini ifade etmişlerdir. Buradan hareketle katılımcıların Atatürk hakkındaki algılarının okulda gördükleri dersler çerçevesinde şekillendiği anlaşılmaktadır. Katılımcıların Mustafa Kemal Atatürk ile ilgili ile ilgili görüşlerinin Tablo 8 ve Tablo 9’da sunulmuştur.

Tablo 8: Mustafa Kemal Atatürk Denildiğinde Akla Gelen Kavramlar			
Mustafa Kemal Atatürk denildiğinde akla gelenler	Katılımcılar	n	%
Vatansever	K1, K5, K6, K7, K8	5	%62.5
Savaş	K1, K5, K6, K7, K8	5	%62.5
Cesur	K4, K7, K8	3	%37.5
Kahraman	K3, K6	2	%25
Çanakkale Savaşı	K3, K8	2	%25
Kararlı	K2, K3	2	%25
İleri görüşlü	K2, K3	2	%25
Komutan	K6, K7	2	%25
İlk Cumhurbaşkanı	K4, K6	2	%25
Lider	K1	1	%12.5
Planlı	K4	1	%12.5
İnkılap	K3	1	%12.5
Gençliğe Hitabe	K6	1	%12.5

Tablodan anlaşılabacağı üzere katılımcılar genel olarak Atatürk'ün asker kimliği, savaşçı yönü ve karakterini vurgulayan kelimeleri tercih etmişlerdir. Bu onların ilk etapta Atatürk'ü iki yönlü olarak değerlendirdiklerini gösterir. Az sayıda olsa da onun siyasi yönüne değinen, lider ve inkılapçı olduğunu vurgulayan katılımcılar da bulunmaktadır.

Tablo 9: Katılımcıların Atatürk'ü Önemseme Nedenleri

Katılımcıların Atatürk'ü Önemseme Nedenleri	Katılımcılar	n	%
Vatanını kurtaran cesur bir komutan olduğu için	K1, K2, K3, K6, K7, K8	6	%75
Türkiye Cumhuriyeti'ni kurduğu için	K1, K2, K6	3	%37.5
Vatansever ve iyi bir insan olduğu için	K1, K3, K8	3	%37.5
Çocukları Seven biri olduğu için	K4, K5	2	%25
Kadın - Erkek eşitliğini sağladığı için	K5	1	%12.5

N:8

Katılımcıların tümü Atatürk'ü önemsemekle birlikte en çok önemseme nedenleri ise onu vatanını kurtaran kahraman bir komutan olarak görmeleridir. Buna benzer olarak vatansever ve iyi bir insan olduğunu düşünen katılımcılarda mevcuttur. Yalnızca tek bir katılımcı kadın erkek eşitliğine vurgu yaparak Atatürk'ün bunu sağlamasından dolayı önemsedığı görülmektedir. Katılımcıların milli değerlere yönelik bilgi kaynaklarını gösteren Tablo 10 aşağıda sunulmuştur.

Tablo 10: Katılımcıların Milli Değerler ile İlgili Bilgi Kaynakları

Bilgi Kaynakları	Katılımcılar	n	%
Okul	K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8	8	%100
Televizyon	K3, K5, K6 ve K8	4	%50
Sosyal Çevre(arkadaş)	K2, K3 ve K6	3	%37.5
Kitap- Dergi	K3, K5	2	%25
Aile	K3	1	%12.5

N:8

Erkek ve kız katılımcılar kavramlarla ilgili bilgi edinme konusunda farklı kaynaklardan yararlanma açısından aynı orana sahiptirler. Bununla birlikte tüm katılımcıların genel olarak bu bilgileri okul aracılığıyla edindikleri sonucuna ulaşılmıştır. Okuldan sonra en fazla bilgi edindikleri kaynak ise televizyon olmuştur. En az bilgi edinme kaynağı ise kitap- dergi ve ailedir. Katılımcıların Türkiye'nin milli değerleri hakkındaki görüşleri birbirine benzerlik göstermekle birlikte katılımcıların farklı milli değerlere ait farklı düşünceleri mevcuttur. Bu nedenle bu kısımda katılımcıların düşüncelerinin karşılaştırıldığı lejant aşağıdadır.

Tablo 11: Katılımcıların Türkiye Cumhuriyeti Milli Değerleri Hakkındaki Görüşlerinin Karşılaştırılması

Türk Bayrağı	İstiklal Marşı	Milli Bayramlar	Mustafa Kemal Atatürk
Türk Bayrağı Hakkında Görüşler	İstiklal Marşı Hakkında Görüşler	Milli Bayramlar Hakkında Görüşler	Mustafa Kemal Atatürk Hakkında Görüşler
K1 •± Bağımsızlığı ve özgürlüğü temsil ettiğini düşünür.	•× Bayraktan sonra en önemli milli değer olduğunu ifade eder.	□ Milli bayramların kazanılan zaferler sonucunda ilan edilmiş olduğunu ifade eder.	• M. Kemal Atatürk’ün hem Türkiye hem dünya için büyük bir lider olduğunu ve vatanını çok sevdiğini ve Türk atası olduğunu ifade eder.
K2 •✓ Türk bayrağının, Özgünlük ve şehitlerin kanlarından oluşan milli bir değer olduğunu düşünür.	•✓ Ülkenin kendine özgü bağımsızlığını ifade eden duygulu bir şiir olduğunu ve okuduğunda duyulandığını ifade eder.	•± Milli bayramların her birinin farklı bir anlam ve önemi olduğunu ve önemsedığını ifade eder.	•± Türkiye Cumhuriyeti’nin kurucusu, kararlı, pes etmeyen ve kendi ülkesi Afganistan için de istediği bir lider.
K3 •✓ Ay yıldızdan oluşan bayrağın milletin birlik ve beraberliğini sağladığını düşünür.	•✓ Mehmet Akif Ersoy’un yazdığını, marşın çok anlamlı olduğunu ve kendi marşı olarak gördüğünü ifade eder.	• Milli bayramların geçmiş tarihi, savaşları, kazanılan zaferleri ve Atatürk’ü hatırlattığını ifade eder.	•✓ Atatürk’ün kahraman, öngörülü, kararlı, güvenilir ve çok sevilen biri olduğunu kendisinin de çok sevdiğini ifade eder.
K4 •✓ Kırmızı rengi şehitlerden aldığını ve Türk bayrağını kendi bayrağı gibi gördüğünü ifade eder.	•± Yazarının Mehmet Akif Ersoy olduğunu Türkiye’yi vatani olarak gördüğü için marşın önemli olduğunu ifade eder.	□ Her milli bayramın farklı bir anlamı olduğunu ifade eder.	•Cesur, akıllı, güçlü bir komutan ve Türkiye Cumhuriyeti’nin ilk cumhurbaşkanı olduğunu ifade eder
K5 •✓ Huzur ve barışı simgelediğini düşünür.	•✓ Kendisini Türk gibi hissettiğini ve İstiklal Marşı’nın bu nedenle önemli olduğunu ifade eder.	•± Türkiye’yi kendi vatani olarak gördüğü için milli bayramların kendisi için önemli olduğunu ifade eder.	•Türkiye için savaşan ve kurtaran kitapları ve çocukları çok seven eğitime önem veren bir insan olduğunu ifade eder.
K6 •± Çanakkale Zaferi, Atatürk ve verilen şehitleri ifade ettiğini düşünür.	•□ Türkiye için yazılmış bir şiir olarak görür ve önemli olduğunu ifade eder.	• Her milli bayramın ayrı bir anlam ifade ettiğini ve bu bayramların kutlanmasının iyi ve eğlenceli olduğunu ifade eder	•Vatanını kurtaran bir kahraman, Türkiye Cumhuriyeti’nin ilk cumhurbaşkanı olduğunu ve Gençliğe Hitabeyi yazdığını ifade eder.
K7 •× Özgürlük ve Türkiye’yi temsil ettiğini düşünür.	•× Yazarının Mehmet Akif Ersoy olduğunu ve marşın sözlerinin çok anlamlı olduğunu ifade eder.	□ Bütün bayramların kendine özgü bir anlamının olduğunu ve ifade eder.	•Cesur, vatanını seven ve onu kurtaran bir komutan olduğunu ifade eder.

K8	•± Çanakkale Savaşı'nda dökülen kanları ve özgürlüğü simgelediğini düşünür.	•İstiklal Marşı'nın önemli bir milli değer olduğu ifade eder.	• Milli bayramların kutlanmasının çok güzel olduğunu ifade eder.	•✓Özgüvenli, cesur, savaşçı, vatanını seven ve Türklerin büyük bir millet olduğunu dünyaya gösteren bir kahraman ve kendisi için önemli biri olduğunu ifade eder.
Lejant: •: olumlu, o: olumsuz, ±: benimseme, ✓: kuvvetli benimseme, ✕: benimsemez, □: nötr, ?: veri yok				

Sonuç ve Öneriler

Afgan mültecilerin Türkiye Cumhuriyeti'nin milli değerlerine yönelik bilgi edinme kaynakları genel olarak okulda, dersler (Sosyal bilgiler, Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi, Türkçe) yoluyla öğrendikleri bilgilerle mevcuttur. Katılımcıların milli değerlere yönelik algılarının da bu bilgiler ışığında şekillendiği tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra Afgan mültecilerin milli değerlere yönelik algılarının şekillenmesinde Türkiye'de yaşadıkları süre, ortam ve Türk insanının onlara davranış biçimi de son derece etkili olmuştur. Özellikle Türkiye'ye geldiklerinde karşılaştıkları olumlu tutum ve kendilerini burada özgür hissetmeleri Türkiye Cumhuriyeti'nin milli değerlerini benimsemelerini sağlamıştır. Nitekim (Kurter, 2016), çalışmasında mültecilerin eğitim hayatı dışında yaşadıkları bölge ve insanların tutumunun da toplumsal uyumda etkili olduğunu belirtmiştir. Bu noktadan hareketle bu iki bulgu arasında bir uyum olduğu görülmektedir.

Afgan katılımcılar aynı inanca sahip olmanın da birleştirici bir faktör olduğuna vurgu yapmışlardır. Dini faktörlerin uyumlu olduğu dinin, kültürün bir ögesi olarak görüldüğü ortamlarda milli değerlerin daha hızlı benimsendiği sonucu Yurdu (2014) tarafından belirtilmiştir. Bu noktadan hareketle bu iki bulgunun örtüştüğü görülmektedir. Bu bilgiler ışığında katılımcıların Türkiye Cumhuriyeti'nin milli değerlerini benimsemelerinde inanç faktörünün de etkili olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmamızın sonucunda katılımcıların Türk Bayrağı'nı, İstiklal Marşı'nı, milli bayramları ve Mustafa Kemal Atatürk'ü milli bir değer olarak gördükleri ve kabul ettikleri tespit edilmiştir. Katılımcılardan elde edilen bilgilerden yola çıkarak, Türk Bayrağı'nın özgürlüklerini sağlaması ve Türk insanının olumlu tutum ve davranışları Afgan mültecilerin Türkiye'yi vatanları olarak görmelelerini sağlamıştır. Bunun yanı sıra Türk Bayrağı'nı da kendi bayrakları olarak

gördükleri ve benimsedikleri sonucuna ulaşmıştır.

Araştırmamız sonucunda elde edilen bir diğer sonuç ise katılımcıların İstiklal Marşı’na yönelik algılarıdır. Katılımcıların beyanlarından hareketle pozitif bir algı içerisinde oldukları, İstiklal marşını sevdikleri, saygı duydukları, önem verdikleri ve benimsedikleri tespit edilmiştir. Bu pozitif algı, katılımcıların İstiklal Marşı hakkında yaptıkları açıklamalarda göze çarpmaktadır.

Araştırmada elde edilen bir diğer sonuç ise; milli bayramlarla ilgilidir. Katılımcılarının tümünün milli bayramlar hakkında temel seviyede bilgi sahibi olduğu belirlenmiştir. Özellikle 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı hakkında ayrıntılı bilgiye sahip oldukları görülmüştür. Nitekim katılımcılar ifadelerinde milli bayramları Türk Bayrağı ve İstiklal Marşı kadar önemli bir özgürlük sembolü olarak görmediklerini ifade etmişlerdir. Bunun aksi bir durum olarak katılımcılar Atatürk’ü son derece önemsemekte ve değer vermektedir.

Katılımcıların ifadelerinden hareketle tümünün Atatürk hakkında olumlu algılara sahip olduğu, Atatürk’ü çok önemsedikleri değer verdikleri ve sevdikleri tespit edilmiştir. Kısmen de olsa Atatürk’e bakış açıları üzerinde cinsiyet faktörünün etkisi olmuştur. Katılımcılardan kız olanlar Atatürk’ün çocuklara verdiği önem ve kadınlara sağladığı haklar ve toplumdaki eşitlik dolayısı ile daha olumlu bir yaklaşım sergilemişlerdir. Bu sonuca dayanarak kızların Atatürk hakkında daha olumlu bir algıya sahip oldukları düşünülmektedir. Ancak bu sonuç nicel yöntemlerle test edilmelidir.

Bu araştırma sonucunda Afgan mültecilerin Türkiye Cumhuriyeti’nin milli değerlerine yönelik pozitif bir algı içerisinde oldukları ve bu milli değerleri büyük ölçüde benimsediklerini tespit edilmiştir. Fakat öğrencilerin bu algılarının oluşmasını sağlayan birçok faktör olduğu düşünülmekte ve bunun çok yönlü bir şekilde araştırılması gerekmektedir. Araştırma konusuyla ilgili çok sayıda araştırma bulunmadığından dolayı aynı konunun farklı yönleri farklı katılımcılarla çalışılmalıdır. Afgan mültecilerin Türk kültürünü ve milli değerlerini benimsemelerinin altında yatan sebepler hem alanyazındaki eksikliği gidermek hem de konunun derinlemesine ve ayrıntılı olarak anlaşılmasına katkı sağlayacağından araştırılması yararlı olacaktır.

Kaynakça

- Creswell, J. W. (2013). *Nitel Araştırma Yöntemleri: Beş Yaklaşımına Göre Nitel Araştırma Ve Araştırma Deseni*. Mesut Bütün & Selçuk Beşir Demir (Çev. Ed.). Ankara: Siyasal.
- Doğan, M. (2011). *Türkiye’de mültecilerin ve sığınmacıların uluslararası hukuk çerçevesindeki temel haklarının sağlanması*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Dryden-Peterson, S. (2012). The Politics of Higher Education For Refugees in a global movement for primary education [küresel harekette mülteciler için ilköğretim ve yüksek öğretim politikası]. *Canada’s Journal on Refugees*, 27(2), 10-18.
- Farzam, F. (2013). *Gününümüz Afganistan Özbek Türkçesiyle Türkiye Türkçesinin İsim ve Fiillerinin Karşılaştırılması*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Akdeniz Üniversitesi, Antalya.
- Ferris, E. & Winthrop, R. (2010). Education and displacement: Assessing conditions for refugees and internally displaced persons affected by conflict. Background paper for the EFA Global Monitoring Report 2011 [Eğitim ve yerinden olma: Çatışmalardan etkilenen mülteci ve ülke içinde yerinden olmuş kişiler için koşulların değerlendirilmesi. 2011 küresel izleme raporu için hazırlanan arkaplan kâğıdı] (Rapor No:38). *United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization*.
- Göç İdaresi Genel Müdürlüğü. Erişim: 31 Ekim 2016, <http://www.goc.gov.tr/> adresinden alınmıştır
- Göç Politika ve Projeleri Dairesi. (2016). 2015 Türkiye göç raporu (Yayın No:35, 9-112). Ankara: TC. İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü.
- He, Y., Bettez, S. C. & Levin, B. B. (2015). Imagined community of education: voices from refugees and immigrants[Hayal edilen eğitim topluluğu: Mültecilerden ve göçmenlerden sesler]. *Urban Education*, 52(8), 957-985. doi:10.1177/0042085915575579
- İstanbul, A. (2016). Göç yolları. Erişim: 05 Kasım 2016, <http://www.sosyalhizmetuzmani.org/> adresinden alınmıştır.
- Kamaluddin, S. (2005). *Afganistan’da ortaokul ve liselerde din eğitimi ve öğretimi*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, İsparta.
- Köse, Ş. E. (2008). *Özbek kökenli Afgan ve Türk öğrencilerinin aile yapılarının, öğrencilerin çalışma alışkanlığı, işbirliği ve sosyal davranışlarına etkisinin karşılaştırılması*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Mustafa Kemal Üniversitesi, Hatay.

- Kurter, M.Ç. (2014). Suriyeli mültecilerin eğitim hakkına erişimi saha araştırması tarama raporu. Erişim: 05 Kasım 2016, http://www.academia.edu/download/51599388/Suriyeli_Multecilerin_Egitim_Hakkina_Erisimi.pdf
- Labib, S. (2016). *Hayatta kalma mücadelesi: Türkiye’de Afgan sığınmacı kadınlar*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- MacKinnon, H. (2014). Education in emergencies: The case of the Dadaab refugee camps [Acil durumlarda eğitim: Dadaab mülteci camplarının davası]. *Policy Brief*, 47, 1-10.
- Mindivanlı, E. & Aktaş, E. (2011). Sosyal bilgiler 6. sınıf müfredatında yer alan milli ve evrensel değerler. *Bayburt Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6, 72-77.
- Nicassio, P. M., & Pate, J. K. (1984). An analysis of problems of resettlement of the indochinese refugees in the United States [Amerika Birleşik Devletleri’ndeki Hint kökenli mültecilerin yeniden yerleşim sorunlarının analizi]. *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology*, 19(3), 135-141.
- Özdemir, Ç. (2016). *Sivas ilinde öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin okul iklimine etkisine ilişkin görüşlerin incelenmesi (Sivas örneği)*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas.
- Özen, Y.(2014). Türk milli kültüründe değerler ve değerlerin militleşmeye etkisi/ Impact of national cultural values and to values of the Turkish nation. *Hikmet Yurdu*, 7(14), 59-87.
- Özer, A. (2008). *Özbek kökenli Afgan ve Türk öğrencilerinin aile yapılarının, öğrencilerin çalışma alışkanlığı, işbirliği ve sosyal davranışlarına etkisinin karşılaştırılması*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Özhan, M. (2010). *Türkiye’de mülteci sorunu(Tokat örneği)*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, GaziOsman Paşa Üniversitesi, Tokat .
- Patton, M. Q. (2014). *Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri*. Mesut Bütün & Selçuk Beşir Demir (Çev. Ed.). Ankara: Pegem Akademi.
- Pigozzi, M. J. (1999). Education in emergencies and for reconstruction: A developmental approach. [Acil durumlarda eğitim ve yeniden yapılanma: Gelişimsel bir yaklaşım] (Document No. UNICEF/PD/ED/99-) *New York: UNICEF*.
- Sönmez, V. (2015). *Program geliştirme öğretmen el kitabı*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Stevenson, J., & Willott, J. (2007). The aspiration and access to higher education of teenage refugees in the UK. Compare[Birleşik Krallık’taki genç mültecilerin yüksek eğitim görme isteği ve bunlara erişim]. *A Journal of Comparative and International Education*, 37(5), 671–687. doi:10.1080/03057920701582624

- Tekin, M. (2009). *Türkiye’de yaşayan sığınmacı ve mültecilerin entegrasyonunda yaşanan sorunlar ve Avrupa Birliği uygulamaları bağlamında çözüm önerileri*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Polis Akademisi Başkanlığı, Güvenlik Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Urk, M. (2010). *Göç olgusu bağlamında mülteciler, sığınmacılar ve insan hakları*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Ünlüer, E. (2015). *Mülteci sorumluluğunun dışsallaştırılması: Afgan mülteciler özelinde uluslararası mülteci sisteminde Türkiye’nin rolü*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Türk Dil Kurumu. (2016). Erişim: 10 Kasım 2016, <http://www.tdk.gov.tr> adresinden alınmıştır.
- Yavuz, Ö. & Mızrak, S. (2016). Acil durumlarda okul çağındaki çocukların eğitimi: Türkiye’deki Suriyeli mülteciler örneği. *Göç Dergisi*, 3(2), 175-199.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2013). *Nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık

National Values of The Republic of Turkey From The Perspective of Afgan Refugees Student in Turkey

Esra KILIÇ*

Selçuk Beşir DEMİR**

Abstract

The aim of this study is to understand the perceptions of Afghan refugees for the national values of the Republic of Turkey. For this purpose it used the phenomenology design which is qualitative research design. The criteria sampling technique with purposive sampling method were used to determine the participants of the study. Data was obtained using the semi-structured interviews with participants. The obtained data were analyzed through the Nvivo 10.0 analysis program. And it was found that Afghan refugees' embraced the Turkish flag, the national anthem of the Republic of Turkey, Mustafa Kemal Atatürk, and the National festivals as a national value. Moreover it was found that Afghan refugees have a positive perception regarding the national values of the Republic of Turkey and have been eager to adopt these national values.

Keywords: Afghan refugees, Immigration and children, Republic of Turkey's national values, Integration

* Ms. Student, Education Faculty, Cumhuriyet University. **E-mail:** esrakilic442@gmail.com

Assist. Prof., Education Faculty, Cumhuriyet University. **E-mail: sbesdem@hotmail.com

Introduction

Immigration has been a social fact that was seen throughout history as a result of limitless demands and needs of human beings. From past to today, the movement of human beings has led to social, political and economic changes in the countries they migrate (GİGM, 2016). “In this context, Turkey has witnessed several waves of migration throughout the history because of its geographical and strategic location, and cultural characteristics and political status.” (Özdemir, 2016)

In parallel with ever-increasing number of refugees living in Turkey, the problems caused by the increase, as well. “Especially education of people who leave their countries because of war or domestic disturbance and who take shelter in another region or country makes refugee problem more complicated” (Yavuz & Mızrak, 2016). The leading refugee-related problems include their adaptation to Turkish society, not being able to gain social status and not being able to reach basic human rights (Tekin, 2009). One of their basic rights is education, which is considered to be highly vital for refugees (Sönmez, 2015). Children should not be deprived of their rights to be educated, which are secured with laws. Besides, as refugee children’s needs increase and as they are more susceptible, their need for education becomes more important (Pigozzi, 1999). This kind of education involves basic trainings provided with the emergence of the extraordinary incidence and goes on till healing (Mackinnon, 2014).

Education given in this context plays an extremely important role in their integration with the Turkish society and this could be regarded as a kind of an orientation process, which enables them to adapt to the culture and values of the lands they are living in. The number of refugees who are at the age of compulsory education is one of the factors that will affect this education. As of January 2016, according to the United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), the number of Afghan refugees in Turkey is 96.032. Among them, 62.764 of them are at the age of attending compulsory primary and secondary level education (BMMYK, 2016). The number of foreign students attending schools as of 2015-2016 academic year is 53.878 and 6.109 of them are Afghan students (GİGM, 2016).

When all these data are taken into consideration, while education plays a critical role for Afghan refugees to gain access to health service, employment, and to have complete legal status and to meet their daily needs without being

dependent on others, the quality of education plays an important role for refugees to integrate with Turkish society and culture and to adopt national and moral values of Turkish Republic (İstanbullu, 2016). Within the framework of these, the aim this study is to determine Afghan refugees' perceptions with regard to national values of the Turkish Republic.

When the studies in the literature were examined, it was determined that studies mostly investigated Afghan refugees' psychological states and socio-economic problems (Özhan, 2010), legal status (Urk, 2010), provision of their rights within international law (Doğan, 2011), their problems in integrating with Turkey (Tekin, 2009). Besides, studies on education compared learning levels of Turkish and Afghan students (Köse, 2008), the effects of family structure on Turkish and Afghan students' social behaviors (Özer, 2008), comparison of the grammars of Uzbek language used in Afghanistan and modern Turkish used in Turkey (Farzam, 2013). Furthermore, the impact of Turkey on Afghan refugees among international refugees (Ünlüer, 2015), and Afghan women refugees in Turkey (Labib, 2016) were examined.

In the literature, the number of studies on refugees is increasing as the number and varieties of problems increase. Especially in countries where the number of refugees is constantly increasing, it is expected that refugee problems will also increase in a variety of disciplines. When we examine the studies in terms of education, it is seen that refugees have great problem in having access to education and there are some factors preventing them (Yavuz & Mızrak, 2016). Among such factors are language problem, violence, poverty and breaks in education life (Stevenson & Willott, 2007). In addition, another problem is that refugees cannot socially integrate with the society and receive quality education (Peterson, 2011). There is not a study in literature on these issues.

In the world, refugees spend approximately 17 years in countries on average, and new generations are born and grown in this period. Therefore, the most important investment for refugees is investments in education (Ferris & Winthrop, 2010). In a study on refugee children living in the US, one of the reasons why children experience problems in education is cultural differences (He, Bettez, & Levin, 2015). Thanks to education, refugees feel less alienated and have less cultural problems (Nicassio & Pate, 1984). In some cases, refugees are influenced from and adopt the culture of the countries where they live and sometimes they cannot adapt to the host country's culture and values. As a matter of fact, social studies as a subject, which plays an important role in teaching national

and universal values, becomes more important. (Mindivanli & Aktaş, 2011). As refugees living in Turkey are a part of society and play a role in shaping the future of the society, it is important that they adopt national values (flag, National Anthem, language, national festivals, Atatürk etc.) for their integration with Turkish Republic.

The aim of this study is to determine the perceptions of Afghan refugee students attending secondary level of primary education in Sivas about national values of Turkish Republic and social and cultural elements, which a nation regards to be unique and proud of (flag, language, national anthem, national festivals etc.) (TDK, 2016). The interviews with Afghan refugees enable them to express their personal views about these phenomena, and thus enable detailed and profound understanding of their perceptions about the relevant issue.

Method

Research Design

This study aims to determine the perceptions of refugees about national values of Turkish Republic. Therefore, in this study interpretive phenomenology as a kind of phenomenological design, which is one of the qualitative study design (Creswell, 2013; Patton, 2014). The study attempts to reveal Afghan students' perceptions about national values of Turkish Republic in detail based on the responds provided by them. With this aim in mind, phenomenology design was chosen.

Study Group

To determine the participants, criteria sampling method, which is one of the purposeful sampling methods, was used. All of the participants were Afghan refugee students who were attending X secondary school in Sivas city center and who came to Turkey through Iran. As the aim is to determine the views of participants in depth, the number of the participants was limited to 8 students. To determine whether the perceptions of the participants varied according to gender, 4 female and 4 male students were included in the study. Besides, each participant was given a nickname with ethical concerns and for the confidentiality of the participants' identities.

Data Collection and Analysis

Interview was used as a data collection tool in the study. Interview is the most suitable data collection tool for collecting data about others' ideas and perceptions and capture differences in points of views (Patton, 2014). In this study, semi-structured interview form was used. The semi-structured interview form was composed of 16 questions including the follow-up questions. Qualitative data obtained in the study was analyzed using NVIVO 10.0 software. Based on the participants' responds codes were created in the data analysis. Subsequently, categories were created and each code was transferred to suitable categories. After categories were compared, they were further categorized under themes. The themes were created based on the research questions and responds by the participants.

Findings

As a result of the analysis of the interviews with Afghan students, four main themes were obtained. These themes are as follows:

Findings with Regard to the Turkish Flag

All participants have a positive attitude towards the Turkish Flag. All of the participants stated that the Turkish flag gave them their independence and thus it is important for them. Turkish people are helping them, Turkish people's warm and sincere behaviors towards them caused them to love Turkey and feel free here. Therefore, they love and adopt Turkish people and the Turkish flag.

Findings with Regard to Turkish National Anthem

The participants are knowledgeable about the Turkish National Anthem, its poet and its story and they have already read the National Anthem and have positive feelings and perceptions about it. Almost all of the participants stated that the National Anthem made them peaceful, reminded them the love of country and made them feel themselves in their homeland; therefore, they viewed Turkey as if it was their homeland and they were proud of it.

Findings about National Festivals

All of the participants know about the national festivals celebrated in Turkish Republic. Besides, they also know why each national festival is celebrated and

who they are dedicated to and their meanings and importance. Among these festivals, the Afghan students know most about 23rd April National Sovereignty and Children's Day and took more part in its celebrations. Based on the impressions during the interviews and participants' expressions, it was concluded that the perceptions of the participants were mostly shaped based on knowledge they acquire about national festivals at school.

Findings about Mustafa Kemal Atatürk

All of the participants are knowledgeable about the life, personality, and character of M. Kemal Atatürk and the wars he fought and the revolutions he made. They have a positive attitude towards him. They view him as a hero commander who saved his country. They have feelings of love, respect and gratitude for Mustafa Kemal Atatürk as he founded the Turkish Republic, where they live now. Moreover, the participants think that Atatürk is a very farsighted man because of the revolutions he made.

They are of the opinion that his revolutions are very valuable for creating an equal and modern society. On the other hand, they wish that their own country also had a leader like Atatürk, and they think that Afghanistan would not be in such a situation and they would live in their own countries in peace if they had a leader like Atatürk.

Conclusions and Recommendations

What Afghan refugees know about the values of Turkish Republic is mostly the knowledge they have acquired at school in lessons (Social studies, Turkish Republic Revolution History, Turkish). It was determined that the perceptions of participants about national values were shaped based on this knowledge they acquired at school. Besides, the environment they live in and the attitudes of Turkish people towards them were also extremely influential on Afghan refugees' perceptions about national values.

Especially, the positive welcoming attitude and feeling of freedom in Turkey caused them to adopt Turkish national values. As a matter of fact, in his/her study (Kurter, 2016) Kurter pointed out that other than the educational life the attitudes of the people towards refugees also influence social adaptation of refugees. Depending on this, it is seen that these two findings comply with each other. Afghan participants also stated that having the same belief is also a

unifying factor. It was pointed out that conformity of religious values can cause national values to be adopted faster in societies where religion is seen as a part of culture (Yurdu, 2014).

Depending on the aforementioned findings in this study it was determined that belief was also influential in the participants' adoption of national values of Turkish Republic. This study found that Afghan refugees had a positive attitude towards the national values of the Turkish Republic and adopted almost all of these national values. However, it is considered that there are many factors that influence the perceptions of students and thus their perceptions are to be studied further. As there are few studies on this issue, different aspects of the same topic can be studied with different participants. The reasons why Afghan refugees adopt Turkish culture and national values are to be studied further as such studies can fill in the gap in the literature and contribute to a deeper understanding of the issue.